

Державна
служба України
з надзвичайних
ситуацій

Інститут
державного
управління у сфері
цивільного захисту

НІСД НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
СТРАТЕГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
NATIONAL INSTITUTE
FOR STRATEGIC STUDIES NISS

Federal Office
of Civil Protection and
Disaster Assistance

UNITED NATIONS
UKRAINE
Recovery and Peacebuilding Programme

**XVIII Міжнародна спеціалізована виставка
“Технології захисту/ПожТех-2019”**

МАТЕРІАЛИ

**21 Всеукраїнської науково-практичної
конференції (за міжнародною участю)**

**РОЗВИТОК ЦИВІЛЬНОГО
ЗАХИСТУ В СУЧАСНИХ
БЕЗПЕКОВИХ УМОВАХ**

8 жовтня 2019 року, м. Київ

УДК 355.58+001.3

ББК 72(4Укр)+74.40+68.9

Розвиток цивільного захисту в сучасних безпекових умовах: Матеріали 21 Всеукраїнської науково-практичної конференції (за міжнародною участю). – Електронне видання комбінованого використання. – Київ: ІДУЦЗ, 2019. – 324 с.

Civil Protection Development under Current Conditions of Safety: Proceedings of the 21st All-Ukrainian Scientific and Practical Conference (with international participation). – Local and wide-spread propagation electronic publication. – Kyiv: IPASCP, 2019. – 324 p.

Розглянуто питання, пов'язані з виконанням завдань щодо протидії загрозам національної безпеки у сфері цивільного захисту в сучасних безпекових умовах. Викладено сучасні погляди науковців і практиків щодо переходу від системи державного нагляду (контролю) у сфері пожежної та техногенної безпеки до системи запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та профілактики пожеж, а також досягнення науки і техніки щодо підвищення спроможностей сил цивільного захисту до реагування на надзвичайні ситуації.

Матеріали конференції зацікавлять широке коло фахівців, діяльність яких пов'язана із провадженням заходів цивільного захисту, а також науковців, які здійснюють наукові дослідження у зазначеній сфері.

Матеріали подано в авторській редакції

ISBN 978-617-7595-58-7

© ІДУЦЗ
© Автори

Чабань А.В.

СУЧАСНИЙ АНАЛІЗ ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ РОЗВИТКУ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

Впродовж останніх років, у світовій науці стає все більш явним, що питання правильного гендерного підходу є невід'ємною складовою, яка існувала завжди, та недостатньо усвідомлювалася раніше. Основними причинами цього може бути традиційне світосприйняття та соціальне розгалуження вимірів, що прийнято називати стереотипним мисленням. Однак, спираючись на сучасний розвиток гендерних досліджень можемо дійти твердження, що гендерній підхід є особливим теоретичним і практичним напрямком, який надає людині, незалежно від статті, можливості для самореалізації в різних галузях соціального розвитку.

Аналізуючи міжнародний досвід у сфері захисту прав жінок можна дійти висновку, що ці питання виникли через:

- необхідність забезпечення їх прав у сфері працевлаштування;
- регулювання трудових відносин з необхідність збереження і захисту функції материнства;
- робота механізму забезпечення прав жінок без урахування гендерної рівності, а навпаки, створення обмежень та заборон, мотивованих збереженням функції материнства, що свідчить про патерналістських підхід [3].

Тож, на базі багаторічної міжнародної практики був прийнятий у 2005 році Закон України “Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”. Цим законом визначається термін “гендерної рівності” як рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства [4]. Формування та утвердження на законодавчому рівні політики рівності між чоловіками та жінками дає, натомість, змогу оцінити наслідки її функціонування та психологічний вплив стосовно жінок-офіцерів ДСНС України.

Згідно з офіційними даними, що представлені на сайті Державної служби України з надзвичайних ситуацій бачимо, що вже на цей час багато жінок за власним бажанням спромоглися обіймати стереотипно нежіночі посади. Серед них ми бачимо кінологів, медиків, фельдшерів, керівниць районних підрозділів, водолозок, верхолазок, начальниць караулу, начальниць пожежного посту, начальниць районних секторів, диспетчерів, психологів, інспекторів, начальниць пожежної частини та навіть посаду заступниці начальника Головного управління [4]. Наразі за даними Головного управління ДСНС у Харківській області статистичні дані особового складу свідчать про невелику чисельність жінок: усього 334 людини, з них – 176 жінок-рядових, та тільки 57 жінок-офіцерів зі всієї кількості людей 3186 осіб.

Вище зазначені показники свідчать про невелику кількість жінок, які

намагаються проходити кар'єрними сходами та розвиватися. Таку динаміку розвитку службової діяльності можна пояснити соціально-психологічними та біологічними індикаторами. З боку соціально-психологічних факторів визначимо, що офіцерська служба має специфічний напрямок діяльності і це стосується також вдалого процесу адаптації, що вплине на успішне професійне становлення. Службова діяльність вимагає від жінки: регламентованості, дотриманню ієрархічного підпорядкування, високої нормативності, дотриманню ритуалів та традицій, та носіння форменого одягу. Таким чином висуваються вимоги, що йдуть у розріз з гендерними особливостями жінок. Важливою характерною рисою яких є індивідуальність, та відокремлення від інших. Вагомими є також висока ступінь нормативного спілкування, відсутність компліментарності у відношенні до жінок [2].

Велике значення стосовно професійного розвитку жінок-офіцерів є наявність в них професійних якостей, що розвиваються та дозволяють максимально адаптуватися до маскуліної середовища. Таким поєднанням є властивий чоловіками раціоналізм, та жіноча інтуїція. В цьому випадку професійне становлення жінок характеризується задіяністю в системі маскуліних нормативних вимог та корпоративних цінностей у професійній діяльності. Однак можуть призводити до зміни стилю поведінки жінок, що може відображатися в ідентичності до маскуліної поведінки.

В процесі професійного зростання жінок-офіцерів ДСНС, вплив службових обов'язків руйнує гендерні стереотипи, та патріархальні схеми статево-рольової поведінки, що теоретично може призвести до деформації ролі "матері" та "дружини" пояснюючи це циклічною та тривалою відсутністю вдома. Як наслідок, ми повертаємось до питання, стосовно політики забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків, де йдеться про підтримку сім'ї та формування відповідального материнства і батьківства [3]. Таким чином, питання гендерної рівності має підтримуватись державою та розглядатися не тільки з жіночого але й з чоловічого боку.

Цитована література

1. Бажан-Волк І. Гендерні дослідження: актуальні проблеми і перспективи розвитку. Київ, 2005. С.37-40.
2. Гербач Ж.В. Професійна самореалізація жінок в умовах воєнно-професійної середовища. Таганрог, 2018. С. 125-129.
3. Гусякова Л., Лазарук І., Плахотнік О., Сабірова О., Трегубов Е., Уварова О., Христова Г. Український шлях до гендерної рівності. Харків, 2006.
4. Закон України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків".
5. Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Гендерна політика. URL: <https://www.dsns.gov.ua/ua/enderna-politika.html>.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Електронне видання комбінованого використання

РОЗВИТОК ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В СУЧАСНИХ БЕЗПЕКОВИХ УМОВАХ

Матеріали 21 Всеукраїнської науково-практичної
конференції (за міжнародною участю)
8 жовтня 2019 року

SCIENTIFIC PUBLICATION

Local and wide-spread propagation electronic publication

CIVIL PROTECTION DEVELOPMENT UNDER CURRENT CONDITIONS OF SAFETY

Proceedings of the 21st All-Ukrainian Scientific and Practical
Conference (with international participation)
October 8, 2019